ÂSÂR-I AŞK

dinî-tasavvufî mesnevi
Rûşenî, Dede Ömer (d. 810?/1407? - ö. 892/1487)

1899, Anadolu-Osmanlı Sahası, Divan-Tekke Edebiyatı, 19. Yüzyıl , Türkçe, Arap Alfabesi, Manzum,Derleme, Dinî-Tasavvufî-Ahlaki Eser

ISBN: 978-9944-237-87-1

Dede Ömer Rûşenî'nin *divanı* ve *Miskîn-nâme*, *Ney-nâme*, *Çoban-nâme* mesnevilerinden yapılan seçkilerden oluşan eser. *Âsâr-ı Aşk*, Edirne Veli Dede Gülşenî Dergâhı'nın son dönem şeyhlerinden Şeyh Şuayb Şerefeddin Gülşenî (d. 1258/1842 - ö. 1329/1911) tarafından derlenmiş 1316/1899 yılında İstanbul'da (Dersaadet) Şirket-i Sahâfiyye-i Osmâniyye Matbaası'nda bastırılmıştır. Bu bakımdan bazı kaynaklarda Dede Ömer Rûşenî'nin müstakil bir eseri olarak gösterilmesi (Dede Ömer Rûşenî 2014: 12, 37, 39) ve daha az sayıda da olsa farklı nazım şekilleri barındırması sebebiyle eserden mesnevi diye söz edilmesi (Yalçın 2019) doğru değildir. Derleyen, kimi yerlerde kısa açıklamalar düşmüştür. Mesela Şeyh Şiblî'nin "erenler se'teri" şeklinde vasfedildiği beyitte "se'ter" için "Bilinen hoş kokulu bitkidir. İştahı açmaya yardımcı olarak yenilir" şeklinde dipnot düşülmüştür (Dede Ömer Rûşenî 2014: 125).

Eserde *Miskîn-nâme*'nin büyük bir bölümü yer alırken divandaki kaside, gazel ve rubailer ile *Ney-nâme* ve *Çoban-nâme* mesnevilerinin bir kısmı mevcuttur. *Miskinlik Kitâbı* ismiyle de anılan *Miskîn-nâme*'de geçen iki beyitteki "Miskînlik Kitâbı" terkibi, bu eserde derleyen tarafından "Âsâr-ı Aşk" olarak değiştirilmiştir (Dede Ömer Rûşenî 2014: 12, 37; Tavukçu 2005: 40; Tunç 1997: 241). Eserde 45 başlık altında toplam 1205 beyit bulunmaktadır (Yalçın 2019: 17). "Der-Telvîn Sâhib-i İrşâd Gûyed, Min Kelâm-ı Rûşen'i Der-Beyân-ı Hû Gûyed, Der-Sıfat-ı Hû Gûyed" başlıkları altında yer alan manzumeler *Ney-nâme*'den, "Münâcât" başlığı altındakiler *Çoban-nâme*'den, "Müntehabât-ı Gazeliyyât-ı Rûşenî, Dîger, Rubâ'iyyât-ı Hazret-i Rûşenî, Lugaz Âyîne" başlıkları altında bulunan manzumeler *divan*dan, geriye kalan 32 başlığın altındaki manzumeler ise *Miskîn-nâme*'den alınmıştır. Buna göre *Âsâr-ı Aşk*'ın yaklaşık üçte ikisini *Miskin-nâme*'den, üçte birini ise diğer eserlerden yapılan derlemeler oluşturmaktadır (Dede Ömer Rûşenî 2014: 40). İçerik olarak dinî-tasavvufi mahiyeti haiz şiirlerin çoğunlukta olduğu eserde mecazi aşkı anlatan, realist imgeler taşıyan manzumeler de görülmektedir.

Âsâr-ı Aşk, latin harflerine aktarılarak neşredilmiş (Dede Ömer Rûşenî 2014), bir yüksek lisans tezi kapsamında eserin çeviri yazılı metni verilerek diliçi çevirisi yapılmıştır (Yalçın 2019).

Yazarın biyografisi için bk. "Rûşenî, Dede Ömer". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ruseni-dede-omer

Madde Yazarı: **Dr. Ömer UYAN**

Yayın Tarihi: **12/09/2022**

Eserden Örnekler

Hikâyet
Meger kim Şeyh Şiblî Şeyh-i Bağdâd
Erenler sa'teri reyhân-ı ubbâd

Şehin-şâh-ı bekâ ba'de'l-fenânun
Cihândârı fenâ ba'de'l-bekânun

Hevâ meydânınun hengâme-gîri
Melâmet şehrinün merd-i dilîri

Şüyûhun şeyhi kutbı her diyârun
İden gönlini mesken derdi yârun

Giderdi sûk-ı Bağdâd içre hayrân
Temâşâ iderek hoş hoş hırâmân

İşidüp sa'ter-i berrî diyüp hoş
Çağırır bir kimesne hûb u dilkeş

Bu madde Türk Edebiyatı Eserler Sözlüğü Projesi kapsamında hazırlanmıştır. http://tees.yesevi.edu.tr/madde-detay/asar-i-ask bağlantısı üzerinden ulaşılabilir.

Urup na’ra olup gayetde bî-hûş
İder ol arada hayli zamân cûş

Dir andan ayılup anda durana
Özinden nişe gitdügün sorana

Özümden siz bilün kim nişe gitdüm
Ben andan sa’ter-i berrî işitdüm

İlâhî Rûşenî’den kesme birrün
Kemâhî rûşen eyle ana sırrun

Anı haşr eyleyüp ebrârun ile
Musâhib eyle gel ahrârun ile (Dede Ömer Rûşenî 2014: 125-126; Yalçın 2019: 112-113).

Kaynakça

Dede Ömer Rûşenî (2014). *Âsâr-ı Aşk*. (drl. Şeyh Şuayb Şerefeddin Gülşenî, hzl. S. Şimşek). İstanbul: Buhara Yay.

Tavukçu, Orhan Kemal (2005). *Dede Ömer Rûşenî: Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânı’nın Tenkidli Metni*. http://ekitap.kulturturizm.gov.tr [Erişim Tarihi: 11.09.2022].

Tunç, Semra (1997). “Dede Ömer Rûşenî”. *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 4, 237-249.

Yalçın, Tolgahan (2019). *Dede Ömer Rûşenî’nin Âsâr-ı Işk Adlı Mesnevisi’nin Diliçi Çevirisi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Arel Üniversitesi.

Atıf Bilgileri

UYAN, Ömer. "ÂSÂR-I AŞK". *Türk Edebiyatı Eserler Sözlüğü*, http://tees.yesevi.edu.tr/madde-detay/asar-i-ask. [Erişim Tarihi: 19 Ekim 2022].

Bu madde Türk Edebiyatı Eserler Sözlüğü Projesi kapsamında hazırlanmıştır. http://tees.yesevi.edu.tr/madde-detay/asar-i-ask bağlantısı üzerinden ulaşılabilir.